

Języki zachodniosłowiańskie w XXI wieku

Tom 3

Współczesne języki słowiańskie

PRACE
NAUKOWE

UNIWERSYTETU
ŚLĄSKIEGO
W KATOWICACH

NR 2628

Uniwersytet Śląski w Katowicach
Univerzita Mateja Bela v Banskej Bystrici
Ostravská Univerzita v Ostravě

Języki zachodniosłowiańskie w XXI wieku

Tom 3
Współczesne języki słowiańskie

pod redakcją
OLGI WOLIŃSKIEJ
MARIOLI SZYM CZAK-ROZLACH

Wydawnictwo Uniwersytetu Śląskiego

Katowice 2009

Redaktor serii: **Językoznawstwo Polonistyczne**
OLGA WOLIŃSKA

Recenzenci
BARBARA BOGOŁĘBSKA
MARIA PAPIERZ

Publikacja będzie dostępna – po wyczerpaniu nakładu – w wersji internetowej:

Śląska Biblioteka Cyfrowa

www.sbc.org.pl

Spis treści

Od redaktorek (OLGA WOLIŃSKA, MARIOLA SZYMCZAK-ROZLACH)	9
EWA BIŁAS-PLESZAK, KATARZYNA SUJKOWSKA-SOBISZ Zapach kobiety i zapach... mężczyzny – językowo-kulturowy wizerunek kobiecości i męskości we współczesnych tekstach perswazyjnych	11
EVA ČULENOVÁ Dedukcia a indukcia v medziľudskej komunikácii	33
ZDENKO DOBRÍK Klasifikácia anglicizmov a oblasti ich používania v súčasnej nemčine a slovenčine	47
IRENEUSZ HYRNIK Wpływy obce w leksyce polskiej końca XX wieku	56
EVA JANDOVÁ Tematická výstavba jedného dílčího dialogu na WWW chatu	71
JANA KESSELOVÁ Operátory podmienkových vzťahov v súčasnej slovenčine (korpusové inšpirácie)	87
JAROMÍR KRŠKO Vzťahové modely slovenských hydroným	99
MARIOLA LISZOKOVÁ Příjmení préteritálního typu v češtině a polštině	109

IWONA LOEWE	
Pole gatunkowe streszczenia	120
HANA MAREŠOVÁ	
K současné jazykové situaci české enklávy v polském Zelówě	133
MILOŠ MLČOCH	
Kolokační frazémy a idiomy v současném bulvárním tisku	145
BERNADETA NIESPOREK-SZAMBURSKA, DANUTA BULA	
„Mowa reklamowa”, czyli o reklamie w języku dzieci i młodzieży	154
PAVOL ODALOŠ	
Literárny má v Ballekovom <i>Čudnom spáčovi zo Slovenského raja</i>	163
MARCEL OLŠIAK	
Variabilita suprasegmentálnych javov	175
ANNA POMYKACZOVÁ	
Byt ukryty w kolorach (na podstawie wierszy Henryka Jasiczka)	182
JÁN SABOL	
Pomlčka ako signál rozhrania romantickej a realistickej balady (P.O. Hviezdoslav: <i>Zuzanka Hraškovie</i>)	192
JAROMÍRA ŠINDELÁŘOVÁ	
Specifika češtiny jako jazyka západoslovanského	203
SYLWIA SOJDA	
Procesy uniwerbizacyjne we współczesnych polskich i słowackich tekstach publicystycznych	215
DIANA SVOBODOVÁ	
Aktuální pohledy na uplatnění cizojazyčných přejímek v české slovní zásobě	222
MARIOLA SZYMCAK-ROZLACH	
Analityczne struktury werbo-nominalne w słowackich tekstach prasowych	234

JANA MARIE TUŠKOVÁ

Dynamické tendence českých feminín na počátku 21. století 246

OLGA WOLIŇSKA

Deklaracja jako akt mowy i gatunek tekstu 255

KATARÍNA VUŽŇÁKOVÁ

Binárnosť a ternárnosť onomaziologickej a onomatologickej štruktúry slo-
votvorne motivovaného slova 273

BOŽENA ŽMIGRODZKA

Próba interpretacji ciągu elementów grafemicznych *byłom* w tekstach in-
ternetowych 282

Od redaktorek

Przełom wieków, a zwłaszcza przełom tysiącleci, skłania do bilansowania – rejestrowania tego, co odchodzi w przeszłość, i wskazywania tego, co pojawia się jako nowe, zapowiadając kierunek rozwoju. Koniec XX i wkraczanie w XXI wiek zainspirowały językoznawców z trzech ośrodków uniwersyteckich – Bańskiej Bystrzycy, Ostrawy i Katowic do przyglądnięcia się stanowi języków słowiańskich na progu XXI wieku.

Współpraca uczonych ze Słowacji, Czech i Polski, z Uniwersytetu Mateja Bela, Uniwersytetu Ostrawskiego i Uniwersytetu Śląskiego pozwoliła rozszerzyć perspektywę oglądu na trzy języki zachodniosłowiańskie. Badania językoznawcze prowadzone niezależnie w każdym ośrodku pokazały, że wiele tendencji jest podobnych.

W każdym z opisywanych języków zachodzą znaczne zmiany w zasobie leksykalnym, a nowe wyrazy są w znacznym stopniu obcego pochodzenia. Obserwuje się ewolucję gatunków wypowiedzi, zwłaszcza dziennikarskich i pojawienie się nowych w sieci. Język mediów elektronicznych wywiera znaczący wpływ na sposób komunikowania się także poza nimi. Zacierają się, wyraziste dawniej, granice między mówionością a piśmiennością, między potocznością a oficjalnością. Nadawcy medialni kreują nowy model komunikacji.

Oddając do rąk Czytelników trzeci tom studiów opisujących języki zachodniosłowiańskie u progu nowego tysiąclecia, dziękujemy wszystkim uczestnikom za udział w realizacji projektu.

*Olga Wolińska
Mariola Szymczak-Rozlach*

Redaktorzy
DOMINIKA MAŁSKA
OLGA NOWAK
LUCYNA SPYRKA

Projektant okładki
na podstawie aranżacji plastycznej tomów 1. i 2.
MAŁGORZATA PLEŚNIAR

Redaktor techniczny
MAŁGORZATA PLEŚNIAR

Korektor
LIDIA SZUMIGAŁA

Copyright © 2009 by
Wydawnictwo Uniwersytetu Śląskiego
Wszelkie prawa zastrzeżone

ISSN 0208-6336
ISBN 978-83-226-1769-4

Wydawca
Wydawnictwo Uniwersytetu Śląskiego
ul. Bankowa 12B, 40-007 Katowice
www.wydawnictwo.us.edu.pl
e-mail: wydawus@us.edu.pl

Wydanie I. Ark. druk. 18,5. Ark. wyd. 18,00. Papier
offset. kl. III, 90 g Cena 27 zł

Skład i łamanie: Pracownia Składu Komputerowego
Wydawnictwa Uniwersytetu Śląskiego
Druk i oprawa: SOWA Sp. z o.o.
ul. Hrubieszowska 6a, 01-209 Warszawa